

INTRODUCERE LA CARTILE ISTORICE

Pentru milioane de oameni amatori pasionati de lecturi antrenante, in special de relatari *adevarate*, a doua sectiune majora ce alcatuieste VT este deosebit de captivan-ta. Firul naratiunii reia evenimentele din punctul in care se intrerupsesera la finele cartii Deuteronom, strabatand circa o mie de ani, pana la punctul terminus al istoriei consemnate in Vechiul Testament. (Cartile poetice si cele profetice, deși sunt integrate in aceasta sectiune, nu contribuie cu nimic la derularea *naratiunii*.)

Pentru cei/ara predilectie pentru istorie" (fie dintr-o predispozitie naturala, fie din lipsa de talent a dascalilor de istorie, care nu au reusit sa le deschida apetitul pentru acest subiect fascinant), tot ce putem spune este ca istoria de care ne ocupam in paginile ce urmeaza este cu totul si cu totul unica. Trebuie sa subliniem, de la Tnceput, ca istoria biblica este, cum bine zice acea butada, „Istoria Lui" in ccl mai adevarat sens al cuvantului (In engleza *istorie=hi\$to-ry*, istoria *Lui=His story*, n.tr.). Nici una din perioadele istoriei poporului evreu nu este o tratare exhaustiva a tuturor evenimentelor care s-au petrecut, ci doar o selectie divina din acest continuum. In al doilea rand, este o istorie avand un *scop* precis - nu doar acela de a instrui sau delecta, ci de a face din noi credinciosj mai buni. Sau, cum s-a exprimat Apostolul Pavel in Noul Testament, lucrurile acestea „au fost scrise pentru invatatura noastra" (Rom. 15:4).

Deși toate evenimentele descrise s-au intamplat in realitate, selectia sj prezentarea lor de catre autorii umani, care au scris sub inspiratia Duhului Sfânt, a fost de a-1 ajuta pe cititoru] domic sa mediteze asupra Cuvantului lui Dumnezeu sa descopere si sa-si însușeasca

invatamintele pe care ni le-a lasat El noua, spre a fi aplicate. Pilde de TnvatEitura desprinse din viaja lui David, din trista scindare a Regatului sau din revenirea ramasitei credincioase de evrei din Exilul Eabilonean.

I. Cronologie

Cartile istorice parcurg perioada cuprin-sa Tntre anul 1400 i.Cr. si cca. 400 l.Cr., asadar un mileniu Intreg de istorie ebraica. Aceasta epoca Indelungata se imparte m mod natural in trei perioade principale: perioada teocratica (1405-1043 T.Cr., perioada monarhica (1043-586 i.Cr. sau de la Saul la distrugerea Ierusalimului) si perioada restauratiei (536-420 i.Cr.)

II. Cartile teocratice

Dupa cum o *democratic* (termen pro-venit din limba greaca, insemnand *domnia poporului*) este, in mod ideal, o guvernare a tarii de catre popor, tot asa o teocratie in-seamna, conform definitiei, guvernarea unui popor direct de catre Dumnezeu. Stra-vechiul Israel, de la Iosua la Saul (1405-1043 i.Cr.), a trait tocmai sub acest gen de guvernare, direct de catre Dumnezeu.¹

Trei carti parcurg era teocratica: Iosua, Judecatori si Rut.

A. Iosua

Cartea aceasta continua firul naratiunii de la moartea lui Moise si inlocuirea sa cu Iosua, acel lider militar, dar si spiritual. Iosua ii indeamna pe israelii nu doar sa cucereasca Palestina, ci si sa ll urmeze pe Domnul. Prima jumătate a carui consem-neaza cucerirea Tarii Promise, pe cand a doua jumătate descrie in amanunt impar-tirea teritoriilor la cele douasprezece triburi ale lui Israel.

B. Judecatori

Datorita faptului ca isrealitii nu au ascul-tat de ordinele exprese ale lui Dumnezeu, ci au lasat netulburate comunitati izolate de paga^ii rasp&ndite pe tot cuprinsul Pales-tinei, ulterior ei au suferit val dupa val de asupriri din partea Neamurilor - in total 7.

Cartea JudecStori contine cateva relatari sumbre - douS-trei dintre acestea fiind de-a dreptul cutremuratoare - care exemplifies

consecintele groaznice pe care le aduce rătăscirea de Cuvântul lui Dumnezeu.

C. Rut

Acest fermecător volumas de istorie biblică nu urmează cronologic cartii Judecători, ci survine după o perioadă de mare întineric spiritual, demonstrând că și în vremuri de declin spiritual, rătăcita de oameni evlavioși poate sluji lui Dumnezeu într-o manieră admirabilă și acceptabilă.

Regatului de Sud. Fiind o redare spirituală a istoriei ebraice, cartea subliniază elementele pozitive (drept care omite chiar și păcatul grav comis de David și ignora total Regatul Nordic răzvrătit).

III. Cartile Monarhice

Avem trei cărți care parcurg era monarhiei (1043-586 î.Cr.), deci, în toate edițiile moderne fiecare din aceste trei cărți a fost împărțită, din rațiuni de conveniență, în două, așa încât avem, de fapt, șase cărți.

A. Samuel

Întâi și Doi Samuel au ca protagoniști trei persoane: Samuel, Saul și David. *Samuel* este profetul care l-a uns pe primul rege al Israelului, *Saul*, care a fost urmat la tron de *David*, ale cărui încercări și succese sunt descrise destul de amanunțit în aceste cărți.

B. Regi

Deși Solomon, fiul lui David, a fost un dregător înțelept și strălucit, el și-a pierdut forța spirituală după ce s-a căsătorit cu o sumedenie de femei pagane. Fiul său, Roboam, a provocat scindarea regatului în două state separate, Iuda în sud (care a avut parte de conducători și buni, dar și rai) și Israel în nord (care a avut numai conducători rai). În 722 î.Cr. Regatul de Nord a căzut, populația fiind dusă în captivitate, iar între 605 și 586 Regatul de Sud a avut aceeași soartă, fiind dus în captivitate.

C. Cronici

În Biblia ebraică aceasta este ultima carte, consemnând istoria poporului evreu de la Adam (prin simplă enumerare a genealogiilor) și până la căderea

IV. Cartile Restauratiei

Dupa exilul de ^aptezeci de ani Tn Babilon, natiunea ce a fost ia Tnceput o *teocratie* apoi o *monarhie* devine o simpla *provincie* a puterilor neevreiesti aflate la carma lumii - mai intai Persia, apoi Grecia si apoi Roma. Perioada parcursa este 536-420 i.Cr.

A. Ezra

tn anul 536 i.Cr. regele Cyrus a emis un decret prin care li s-a permis evreilor sa revina in patria lor. Circa 50.000 de evrei (deci numai o foarte mica minoritate din numarul lor total) a revenit in Palestina sub conducerea lui Zorobabel, pentru a recon-strui templul. Preotul Ezra a adus cu el alti 2.000 de evrei In anul 458 i.Cr.

B. Neemia

In anul 444 i.Cr. Neemia a obtinut per-misiunea din partea regelui Persiei s3 ridice zidurile surpate ale Ierusalimului ce incon-jurau templul reconstruit. Cand s-a incheiat repararea zidurilor, Ezra si Neemia s-au situat in fruntea unei reforme s,i treziri spiri-tuale in viata statului evreu.

C. Estera

Cronologic, cartea aceasta nu este ultima din seria cartilor Restauratiei, intrucat evenimentele descrise in ea au loc Tn Persia, intre capitolele 6 si 7 din cartea Ezra. Poate ca ea a fost asezatS la coada celorlalte carti din categoria Restauratiei intrucat relateaza despre viata celor care nu au catadicsit sa revina in Jara Sfanta, cand li s-a dat prile-jul s-o faca. Estera ilustreaza cum lucreaza uneori Dumnezeu din culise, ca sa spunem aSa (de fapt, numele Lui nu apare nici o sin-gura data in cuprinsul cartii), pentru a-Si proteja stravechiul Sau popor de persecutii antisemite si chiar de genocid. Instrumen-tele de care S-a folosit El au fost: acea frumoasa regina si eroina evreica, Estera, si aprigul ei var, Mardoheu.

NOTE DE SUBSOL

•Geneva lui Calvin (anii 1500) si Puritanismul Noii Anglii au constituit, in esenta, tentative ale Reformei Protestante de a restabili teocratia.